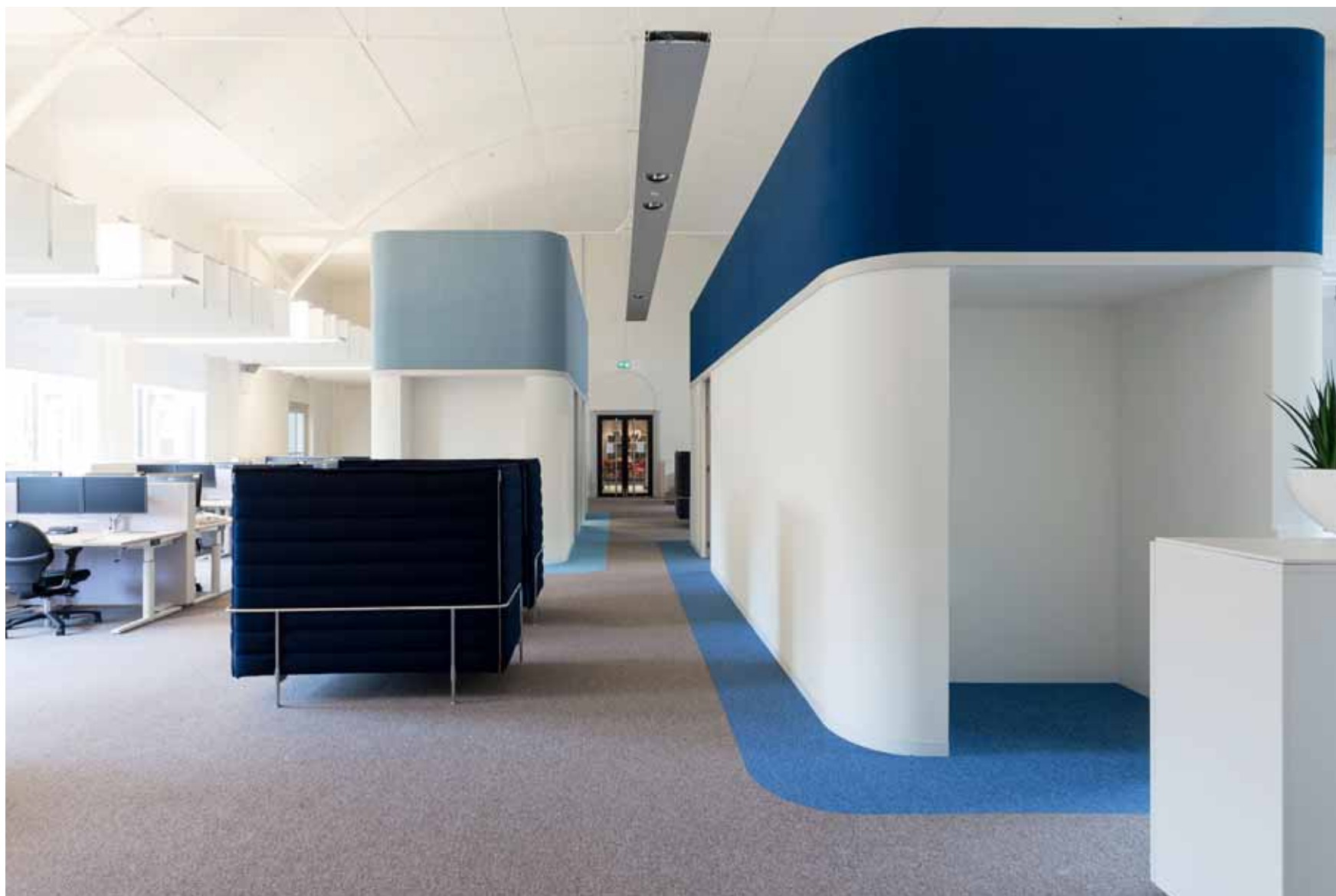

Ruimtelijke kwaliteiten versterkt

In 2009 fuseerden de Koninklijke Effatha Guyot Groep, Viataal en het Instituut Sint Marie. Als Koninklijke Kentalis verenigen zij nu ruim twee eeuwen kennis over diagnostiek, zorg en onderwijs aan doven en slechthorenden. In het voormalige doveninstituut in Sint-Michielsgestel, waar Koninklijke Kentalis zijn hoofdkwartier heeft, verbouwde Zenber het ICT-centrum van de organisatie.

TEKST Peter van Kester
 FOTOGRAFIE Zenber interieur | architectuur

Opdrachtgever **Koninklijke Kentalis, Sint-Michielsgestel**
 Ontwerp **Zenber interieur | architectuur, Amsterdam; project-
 team: Eric Wezenberg, Edwin Kamphorst en Ingrid Heijne**
 Interieurbouw **Gebebouw, Helmond**
 Meubelen **HAVL Kantoor en ICT, Tilburg; Vitra, Gispem**
 Verlichting **Hoogaerts lichttechniek, Zundert**
 Tapijt **Interface (Heuga)**
 Akoestische plafonds **Ecophon**
 Akoestiek en bouwfysica **ZRi Adviesbureau, Den Haag/
 Eindhoven**
 Installatieadvies **TES Installatietechniek, Tilburg**
 Aannemer **Bouwborg Zuid, vestiging 's-Hertogenbosch**
 Bruto vloeroppervlakte **480 m²**

Het indrukwekkende, neogotische complex ligt in een parkachtige omgeving aan de rand van Sint-Michielsgestel. De symmetrische bouw van architect Hubertus van Groenendael is regelmatig uitgebreid. Want al snel na de opening in 1910 kwamen er oud-leerlingen wonen die toch liever in een aangepaste omgeving wilden leven. Het instituut – ‘net iets kleiner dan het Vaticaan’ grapte men vaak – kende afdelingen voor jongens en meisjes en zelfs aparte kapellen zodat de seksen gescheiden ter kerke konden. In 1993 werd een voormalige slaapzaal omgebouwd tot bibliotheek en informatiecentrum. Het hoge tongewelf van deze Jozefzaal verdween onder een systeemplafond. Na de fusie vestigde Kentalis er zijn ICT-centrum. Doorgaans werken er zo’n vijftig mensen, tijdens ‘topdagen’ ruim tachtig.

Overleg

Interieurarchitect Eric Wezenberg van Zenber werkt met kleuren, licht en interieurarchitectuur om het gebruik van een ruimte te optimaliseren. Toch grijpt hij nooit direct naar zijn tekenpotlood. Eerst overlegt het bureau intensief met opdrachtgevers en eindgebruikers om oplossingen te vinden. Met speciale aandacht voor de gevoeligheden die interieurveranderingen vaak veroorzaken. In Sint-Michielsgestel was dat een overgang naar het Nieuwe Werken. Een onderwerp waarin Wezenberg goed thuis is, sinds hij bij Shell Rijswijk samenwerkte met Erik Veldhoen, de founding father van het Nieuwe Werken. “Ik ben oprecht geïnteresseerd in mensen”, zegt Wezenberg. “In wat ze bezighoudt, wat ze in beweging brengt. Een omgeving maken die dit ondersteunt, dat is wat mij drijft. Het gaat mij er niet om mijn persoonlijke stempel op een interieur te drukken. Mijn voldoening ligt in tevreden, enthousiaste eindgebruikers.”

Karakteristieken versterken

Zenber versterkt graag de karakteristieken van een bestaande ruimte. Als eerste verwijderde Wezenberg daarom het systeemplafond waardoor het monumentale tongewelf met zijn metalen banden en filigreine trekspanten terugkeerde. In de

FOTO LINKS

De witte lamellen links ('baffles') zijn op exact berekende afstanden van elkaar opgehangen en sturen zo de akoestiek.

FOTO BOVEN

De voorzijde van het neogotische complex.

FOTO ONDER

In de lengte-as van de zaal plaatste Zenber drie beeldbepalende units waarin lockers, concentratie- en beluimten zijn aanbracht.

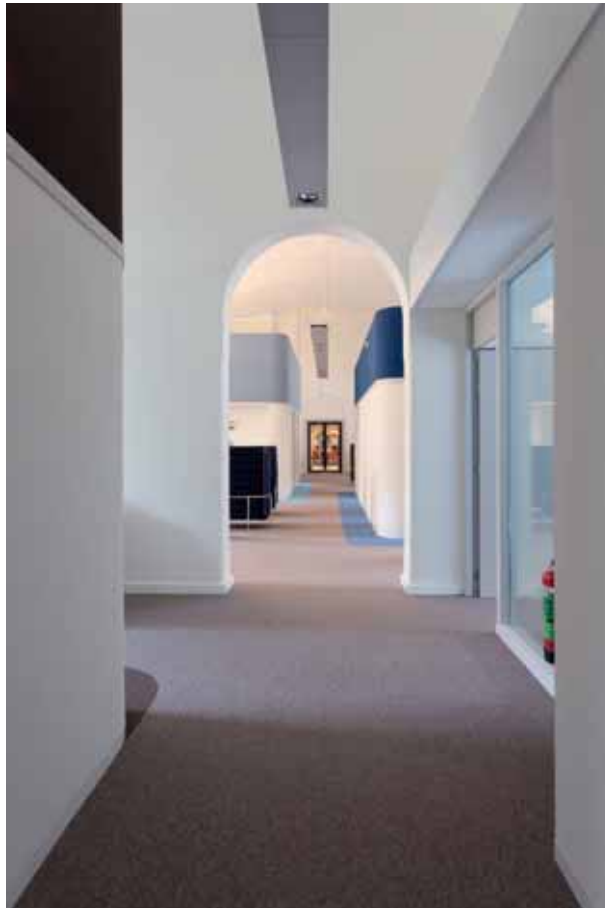
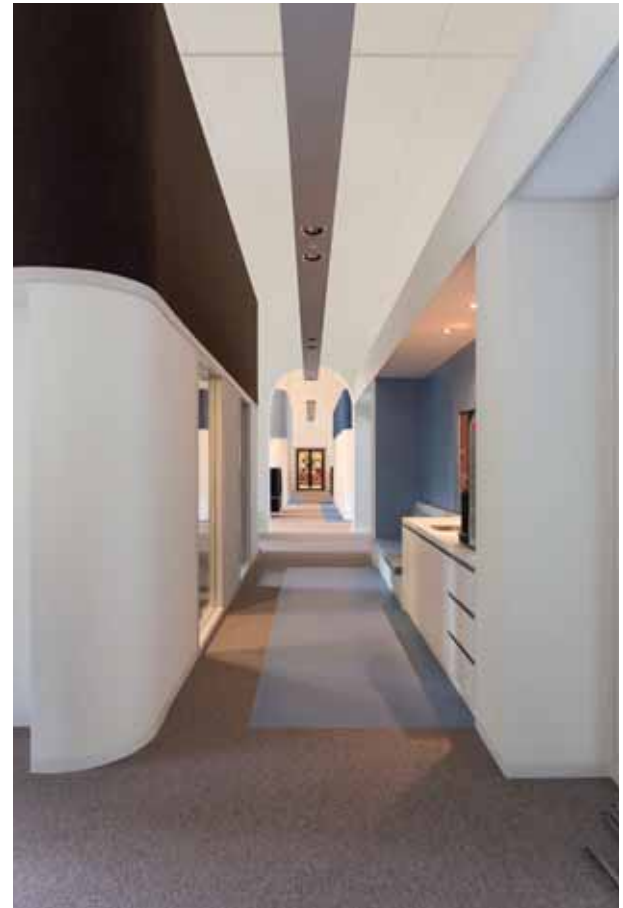

FOTO LINKS
De vorm van de 'poort' en het hoge, gebogen plafond keren terug in de afgeronde vormen van de units en zorgen voor visuele samenhang.

FOTO RECHTS
Ranke verlichtingsrails benadrukken de lengte-as van de zaal.

ONDER
Plattegrond.

lengte-as van de zaal plaatste hij drie fraaie, beeldbepalende units. In deze ankerpunten bracht hij onder meer de lockers, de concentratie- en beluimten aan, noodzakelijk wanneer medewerkers zich even willen afzonderen. De werkplekken plaatste hij links en rechts van deze centrale as. Dicht bij de ramen zodat de gebruikers contact hielden met buiten en een maximale daglichttoetreding gegarandeerd was. Ranke verlichtingsrails benadrukken de lengte-as van de zaal.

De kleine 'poort' in de dragende tussenmuur, halverwege de Jozefzaal, leek aanvankelijk een hindernis. Wezenberg wilde hem openbreken, maar besloot deze beperking tot een ruimtelijke kwaliteit om te buigen. Hij koos de halfronde poort,

samen met de gebogen vorm van het plafond en de ramen als uitgangspunt in zijn ontwerp. Ze keren terug in de afgeronde vormen van de drie nieuwgebouwde units en zorgen voor visuele samenhang.

Linksachter in de zaal bouwde Zenber afgesloten vergader- en overlegkamers. Hier gebruikte het bureau veel glas, onder meer in verticale stroken die de ruimten visueel verbinden. Wezenberg: "Dat kostte natuurlijk extra geld en opdrachtgevers zien daar meestal niet het directe nut van in. Maar na afloop zijn zij steevast enthousiast zodra zij zien hoe een en ander werkt." Zo combineerde Zenber dat altijd werkt met een 'vleckenplan', een ingetogen vergaderzone met de meer dynamische communicatie-zones voorin.

Akoestiek

Het terugbrengen van het hoge plafond had uiteraard gevolgen voor de akoestiek. Een speciale adviseur berekende alles tot in de puntjes. Op diens advies bekleedde Zenber de centrale units met geluidsabsorberend vilt. De hoogte van de units werd niet alleen ruimtelijk-visueel bepaald, maar ook op basis van dit akoestische advies. Aan de bovenzijde bevestigde men eveneens geluiddempende materialen. Boven de bureaus aan de zijkanten hangen de zogeheten 'baffles' van Ecophon – witte lamellen bekleed met minerale wol die op exact berekende afstanden van elkaar zijn opgehangen en zo de akoestiek sturen. Het is een motief dat Zenber vaker toepast in zijn projecten.

Tussen de gezichtsbepalende units situeerde de architect facilitaire ruimten en enkele zogeheten 'alkoven'. De hoge ruggen van de Alcove High Back-banken van de gebroeders Bouroullec zorgen voor privacy. Hier kunnen medewerkers

zich even terugtrekken voor informeel overleg. Deze open ziteilanden integreren fraai met de meer gesloten volumes van de units en versterken het ritme van het ruimtelijke ontwerp. De originele toegangsdeur met groen en geel glas-in-lood bleef behouden. Wezenberg nam deze kleuren als uitgangspunt voor zijn kleurschema dat hij tegelijk relateerde aan de decoratieve, gele steentjes in de buitengevels. Hij maakte het af met rood, maar de gebruikers kozen uiteindelijk voor blauw. Dat vonden zij meer passend bij de ICT-wereld. De blauwe tinten werden vervolgens ‘gedoseerd’ met bruin, grijs en wit, zowel op de wanden als op de vloeren. De units kregen een brede, blauwe of bruine band, bijna een soort ‘hoed’. In de gemêleerde vloerbedekking – gekozen om praktische redenen – keren deze kleurbanen als ruimtelijke accenten terug. Wezenberg: “Als je de facilitaire dienst en hun behoeften niet respecteert, dan kun je nog zo’n mooi concept ontwikkelen, maar dan komt het in de praktijk meestal slecht van de grond.” Ook het meubilair werd in nauw overleg met de gebruikers gekozen. De ICT-ruimte vormt een pilot en werd uitgevoerd met een beperkt budget. Wezenberg hoopt vurig dat er vervolgoopdrachten uit voortkomen. Want het reusachtige en aantrekkelijke complex wacht op een grondige herinrichting. Zijn potloden jeuken.

www.zenber.nl

FOTO BOVEN
Pantry bij de originele toegangsdeur met groen en geel glas-in-lood.

FOTO ONDER
Tussen de speciaal ontworpen units situeerde de architect de zogeheten ‘alkoven’ voor informeel overleg. Deze open ziteilanden integreren fraai met de meer gesloten volumes van de units.

